

[Thorstein Petersen.]

af den kendte danske Politiker Tscherning under Behandlingen af den færøske Valglov i 1850. Tscherning udtaler:

„Havde man antaget, at det var en nødvendig Betingelse for Danmarks Rige, at der skulde være en Repræsentant for Færøerne, saa havde vi sikkert ikke skrevet det med Forbehold i Valgloven, men saa havde vi skrevet „skal“,“ siger han. Og han fortsætter:

„saa vi erkendte det ikke for nødvendigt for Danmarks Rige, at der her skulde møde en Repræsentant fra Færøerne“.

Saa tidligt som i 1850 er dette Spørgsmaal besvaret fra Folketingets Talerstol.

Jeg vil gerne under min senere Gennemgang af de enkelte Paragraffer komme lidt tilbage til dette Spørgsmaal, men vil nu lige nævne et andet Spørgsmaal, som har været meget vanskeligt at komme til Bunds i, som jeg ved i høj Grad har skabt Misforstaaelse, og som i Virkeligheden sikkert er Hovedpunktet, nemlig Forholdet: Danske—Færinger. Det er et meget vanskeligt Spørgsmaal at udtale sig om, fordi det er vanskeligt at finde Ord, som ikke vil blive fortolket galt, men jeg tror, jeg er saa heldig netop at have fundet de Ord.

For ganske nylig faldt i mine Hænder, ganske tilfældigt, et Brev, der er skrevet af vor største Mand inden for Kirkelivet, afdøde Provst Dahl; han skriver den 2. November 1920 til forhenværende Kirkeminister Th. Povlsen — jeg anmoder om Formandens Tilladelse til at læse et ganske lille Stykke af dette Brev —:

„Der er Forskel mellem Danske og Færinger, en Forskel, som Afstamning, historisk Udvikling, Naturforhold og meget andet har bevirket. (Alle Danske paa Færøerne siger: Vi Danske — I Færinger. Alle Færinger siger: Vi Færinger — I Danske). Denne Forskel skal selvfølgelig ikke overdrives eller overvurderes; men den bør heller ikke overses eller underkendes. Sker dette sidste, vil man før eller senere komme til at staa over for noget, som man vil være tilbøjelig til at opfatte som en Modsætning eller Fjendtlighed, mens det i Virkeligheden kun er et ganske naturligt Forhold. Man gør klogt i fra begge Sider at regne med denne Forskel. — At Færinger er saa faa i Tal, og at de nu engang har faaet deres eget Sprog, kan de jo i og for sig ikke gøre for, men at de elsker deres Sprog og gerne vil bevare det og vil opbygges paa deres egen Folkegrund, skulde ikke kunne lægges dem til Last.“

Og Provst Dahl tilføjer:

„Jeg kan ikke se, hvilken Gavn eller Glæde det bliver hverken for Danske eller Færinger, om der paa Øerne kommer til at leve nogle Tusinde daniserede Mennesker. Det er ganske vist lidet og fattigt, det, vi har, men det er nu alligevel vort eget. Det kan ikke nytte at ville støbe os i andres Form, vi maa finde vor egen.“

Det er det sandeste, der nogensinde er sagt. Den færøske Nation vil aldrig naa frem til lykkelige Forhold, hverken økonomiske eller kulturelle, medmindre den finder sin egen Form; det er vor Nations eneste Eksistensmulighed, ligesom det er det for samtlige Verdens Nationer. Derfor staaer jeg her i Dag som folkevalgt Repræsentant for Færøerne, valgt af vort største Parti, og fremsætter mine Anskuelser, idet jeg paa det indstændigste henstiller til dette høje Ting at give denne Sag en grundig Behandling baade i Udvalg og paa anden Maade, ved Undersøgelser og lignende, der maatte vise sig nødvendigt, for at Tinget kan være fuldstændig sikker paa, at man opnaar det rigtige Resultat, nemlig en Ordning, der for det første skaber de sikreste erhvervsmæssige, de lykkeligste økonomiske og de mest frugtbare kulturelle Forhold paa Færøerne, og for det andet skaber det bedste Forhold mellem alle nordiske Nationer, specielt mellem Danmark og Færøerne.

Jeg er nu for saa vidt færdig med Gennemgangen af det historiske Materiale. Saa kom Krigen 1914—18, og saafremt man gennem den Brydningstid, der ogsaa da gjorde sig gældende angaaende Spørgsmaalet Færøerne-Danmark, havde fundet frem til det Ord, som er anført i Slutningen af vort Skriftsprogs Fader Hammershaimbs sidste Brev til Færingerne: „God Forstaaelse er et fast Baand, der knytter sammen Folk og Lande“, saa vilde der dengang være opnaaet meget, meget mere.

Jeg maa i øvrigt takke den højtærede Statsminister for, at man i Forbindelse med dette Lovforslag har optrykt mit Partis Mindretalsbetænkning af 29. August og vort Partis Skrivelse af 29. September; det letter mit Arbejde meget, idet jeg saa ikke behøver at trætte det høje Ting med Gentagelser. Jeg opfordrer det høje Tings Medlemmer til at læse disse to Bilag, men skal dog endnu nævne to Ting, før jeg gaar over til at tale om selve Forslaget.

Jeg skal først nævne det økonomiske Fremstød, vi havde paa Færøerne fra 1940 til 1945. Det er sagt fra forskellig Side, at vi dansede omkring Guldkalven o. lign.